

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/59/2019
Identifikačné číslo spisu: 8114221601
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8114221601.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Komerční banka, a. s., so sídlom Na Příkopě 33, čp. 969, Praha 1, Česká republika, IČO: 45 317 054, právne zastúpeného: Balcar, Polanský & Spol. s. r. o., advokátskou kanceláriou so sídlom Pribinova 25, Bratislava, proti žalovanému: 1/ JUDr. Ján Bodnár, správca konkurznej podstaty úpadcu SH TRADE, s. r. o., Košice, so sídlom Žriedlová 3, Košice, 2/ Ing. E. L., nar. XX.X.XXXX, bytom I., L., o určenie právneho dôvodu, výšky, poradia pohľadávky, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 1Cbi/66/2014, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. apríla 2018 č. k. 5CoKR/6/2016-449 takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného 2/ o d m i e t a.
- II. Žalobca m á voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 26. apríla 2018 č. k. 5CoKR/6/2016-449 potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo 14. marca 2016 č. k. 1Cbi/66/2014-346 a žalobcovi proti žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Súčasne vyslovil, že náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ sporovým stranám nepriznáva.

2. Odvolací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, keďže rozsah zisteného skutkového stavu považoval za dostatočný a z neho vyvedené právne závery za správne, v dôsledku čoho sa s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil. Postupom v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení svojho rozsudku obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti rozhodnutia, reagujúc na odvolacie námietky doplnil, že úpadca nepreukázal doručenie započítania uvedených údajných pohľadávok do dispozičnej sféry žalobcu. Dôkazné bremeno v tomto smere bolo na žalovaných, ktorí ho neuniesli. Poukazujúc na vykonané dokazovanie odvolací súd posúdil prejav úpadcu smerujúci k započítaniu ako neúčinný. Pre úplnosť poznamenal, že úpadca sa neriadil zásadou *vigilantibus leges sunt scriptae* (zákony sú napísané pre bdelych) ak nebol dôsledný pri

tvrdenom doručovaní započítania do dispozičnej sféry žalobcu. Na tomto základe konštatoval správnosť záverov napadnutého rozsudku, výsledkom ktorých bolo vyhovie žalobe v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal 3. septembra 2018 žalovaný 2/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom dovolací dôvod videl v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 5. novembra 2018 elektronickými prostriedkami označeným ako „dovolanie - spísané advokátom JUDr. Petrom Bakom“ žalovaný 2/ doplnil dovolanie o ďalšie dovolacie dôvody. Prípustnosť dovolania odôvodnil s poukazom na ust. § 420 písm. f/ CSP a zároveň na ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a eventuálne podľa ust. § 421 ods.1 písm. a/ alebo c/ CSP. Dovolací súd v danej súvislosti poznamenáva, že dvojmesačná lehota na podanie dovolania, počítanej od doručenia rozhodnutia žalovanému 2/ (pozn. žalovaný 2/ prostredníctvom právneho zástupcu prevzal rozsudok odvolacieho súdu dňa 2. júla 2018), uplynula dňa 3. septembra 2018 [(nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 4 CSP)]. Keďže dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (434 CSP), pričom dovolateľ bol riadne poučený v odvolacom konaní o povinnosti byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (§ 429 CSP) a z podania je zrejmé, že doplnenie dôvodov dovolania bolo súdu prvej inštancie predložené zjavne po uplynutí lehoty na podanie dovolania, dovolací súd preto na uvedené podanie neprihliadal.

5. Žalobca navrhol dovolanie žalovaného 2/ odmietnuť z dôvodu, že nie je prípustné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

7. Podľa ustanovenia § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

8. Z ustanovenia § 429 ods. 2 CSP vyplýva, že povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9. Podľa ustanovenia § 447 písm. e/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

10. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že nevyhnutnou procesnou podmienkou dovolacieho konania je povinné právne zastúpenie dovolateľa. Dovolateľ musí byť (s výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahuje ust. § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom počas celého dovolacieho konania, nielen pri podaní dovolania. Súčasne sa vyžaduje, aby dovolanie a iné podania dovolateľa boli spísané advokátom, teda osobou zapísanou v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (zoznam je dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

11. Právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 429 ods. 1 CSP stanovuje osobitnú podmienku

dovolacieho konania, bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum (s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP, ako bolo vyššie uvedené). Procesná situácia, kedy dovolací súd prihliada na vady dovolania podľa ustanovenia § 429 CSP a dovolateľa vedie k ich odstráneniu nastáva jedine v prípade, ak dovolateľ v rozpore s ustanovením § 393 ods. 1 CSP nebol v odvolacom konaní poučený (alebo bol poučený nedostatočne) o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní.

12. V zmysle ustanovenia § 393 ods. 1 CSP je odvolací súd povinný vo svojom rozhodnutí poučiť strany o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní. V danej veci poučenie rozsudku odvolacieho súdu z 26. apríla 2018 č. k. 5CoKR/6/2016 - 449 (napadnutého dovolaním) obsahuje v súlade s ustanovením § 393 ods. 1 CSP poučenie o prípustnosti dovolania (§ 419 CSP), o lehote na podanie dovolania (§ 427 CSP), o náležitostiach dovolania (§ 428 CSP), ako aj o povinnosti zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní, vrátane povinnosti spisovania dovolania a iných podaní dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Z tohto dôvodu nebol súd prvej inštancie povinný vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania pred predložením súdneho spisu dovolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom dovolaní.

13. Podľa ustanovenia § 123 ods. 2 CSP podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie, dovolanie, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

14. Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

15. Citované ustanovenia zákona tak jednoznačne určujú, že podania vo veci samej urobené v elektronickej podobe musia byť autorizované podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Autorizácia sa vykonáva zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou podľa zákona č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách). Podanie uskutočnené podľa zákona o e-Governmente je doručené súdu uložením správy, t. j. okamihom, odkedy je správa objektívne dostupná prijímateľovi v jeho elektronickej schránke (§ 32 zákona o e-Governmente). Lehota na doplnenie podania vo veci samej je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť (viď Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 441).

16. Dovolanie žalovaného 2/ uskutočnené v elektronickej podobe bolo doručené súdu prvej inštancie dňa 3. septembra 2018. V súlade s ustanovením § 125 ods. 1 a 2 CSP a ustanovením § 25 a nasl. zákona o e-Governmente bolo autorizované tak, aby spĺňalo zákonné náležitosti riadneho podania. Z elektronickej doručky osvedčujúcej okolnosti podania dovolania jednoznačne vyplýva, že autorizáciu dokumentu v zmysle zákona o e-Governmente vykonal advokát JUDr. Róbert Selvek. Jeho súčasťou však nebolo plnomocenstvo preukazujúce oprávnenie JUDr. Róberta Selveka konať v mene žalovaného 2/ v dovolacom konaní. Nakoľko nevyhnutnosť právneho zastúpenia je jednou z procesných podmienok dovolacieho konania, súd prvej inštancie (na základe pokynu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. júla 2019) pre vylúčenie akýkoľvek pochybností, či plná moc predložená súdu prvej inštancie v základnom konaní (založená v súdnom spise na č. l. 208) sa vzťahuje aj na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, vyzval advokáta JUDr. Róberta Selveka, aby predložil súdu v lehote nie kratšej ako 10 dní plnú moc na zastupovanie žalovaného 2/ v dovolacom konaní. V danej súvislosti dovolací súd poznamenáva, že v prípade, kedy splnomocniteľ v plnomocenstve udelenom splnomocnencovi aspoň všeobecným spôsobom nevymedzí, že plnú moc udeľuje aj na konanie o mimoriadnych opravných

prostriedkoch, prípadne jednoznačne neurčí, že plnú moc udeľuje na dovolacie konanie, iniciované podaním dovolania proti konkrétnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, z takejto plnej moci nie je možné vyvodiť, že sa vzťahuje aj na konanie pred dovolacím súdom (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/7/2017 z 31. mája 2017). Advokát JUDr. Róbert Selvek podaním z 25. júla 2019 v podobe elektronického dokumentu (mailom) doručil súdu prvej inštancie fotokópiu splnomocnenia osvedčujúceho existenciu právneho vzťahu zastúpenia medzi dovolateľom (splnomocniteľ) a právnym zástupcom (splnomocnenec) v konaní pred dovolacím súdom. Keďže udelenie splnomocnenia je jednostranným právnym úkonom osvedčujúcim oprávnenie splnomocnenca (právneho zástupcu) konať v mene splnomocniteľa (dovolateľa) v konaní pred dovolacím súdom, jeho obligatórnou a neopomenuteľnou náležitosťou je podpis splnomocniteľa (dovolateľa), a to buď v jeho originálnej podobe (ak sa splnomocnenie predkladá v originály) alebo v podobe platného zaručeného elektronického podpisu (ak sa splnomocnenie predkladá ako elektronický dokument prostredníctvom elektronických prostriedkov). V prípade, že splnomocnenie je prostredníctvom elektronických prostriedkov predložené iba vo fotokópii bez platného zaručeného elektronického podpisu dovolateľa (splnomocniteľa), je nevyhnutné predložiť potvrdenie o zaručenej elektronickej konverzii originálu tohto splnomocnenia do elektronickej podoby (aplikovať ustanovenia zákona o e-Governmente) alebo do 10 dní predložiť súdu originál tohto splnomocnenia (§ 125 ods. 2 CSP).

17. Podľa ustanovenia § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak

- a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo
- b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

18. Podľa ustanovenia § 23 ods. 5 písm. a) zákona o e-Governmente okrem spôsobu podľa odseku 4 sa oprávnenie konať v mene inej osoby na účely elektronickej komunikácie preukazuje aj elektronickým dokumentom obsahujúcim jednoznačnú identifikáciu konajúcej osoby, osoby, v mene ktorej je oprávnená konať, a rozsah oprávnenia konať v mene tejto osoby, pričom tento elektronický dokument musí byť autorizovaný 1. splnomocniteľom, ak oprávnenie konať vzniká udelením splnomocnenia, alebo 2. príslušným orgánom verejnej moci, ak oprávnenie konať vzniká rozhodnutím orgánu verejnej moci.

19. Podľa ustanovenia § 35 ods. 1 zákona o e-Governmente konverzia je postup, pri ktorom je celý, bežne zmyslami vnímateľný, informačný obsah pôvodného

- a) elektronického dokumentu transformovaný do novovzniknutého dokumentu v listinnej podobe,
- b) dokumentu v listinnej podobe transformovaný do novovzniknutého elektronického dokumentu,
- c) elektronického dokumentu transformovaný do novovzniknutého elektronického dokumentu.

20. Podľa ustanovenia § 35 ods. 2 zákona o e-Governmente zaručenou konverziou je konverzia s cieľom zachovania právnych účinkov pôvodného dokumentu a jeho použiteľnosti na právne úkony vykonaná postupom pre zaručenú konverziu podľa štvrtjej časti.

21. Podľa ustanovenia § 35 ods. 3 písm. a) zákona o e-Governmente osobou oprávnenou vykonávať zaručenú konverziu sa rozumie orgán verejnej moci, advokát a notár.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na citované ustanovenia právnych predpisov konštatuje, že v danom prípade bolo elektronickými prostriedkami súdu prvej inštancie zaslané splnomocnenie udelené dovolateľom právnemu zástupcovi iba vo fotokópii, síce s platným zaručeným elektronickým podpisom advokáta JUDr. Roberta Selveka, avšak bez platného zaručeného elektronického podpisu dovolateľa, ktorý uvedené splnomocnenie udelil, ako aj bez potvrdenia o jeho zaručenej elektronickej konverzii a toto splnomocnenie nebolo do 10 dní od jeho doručenia doplnené ani predložením jeho originálu. Dovolací súd dospel k záveru o absencii kvalifikovaného podpisu dovolateľa na ním udelenom splnomocnení ako jeho obligatórnej náležitosti. Autorizácia splnomocnenia advokátom

ako splnomocnencom nie je postačujúca, pretože preukazuje len autenticitu splnomocnenca, a teda skutočnosť, že advokát plnú moc prijal. V danom prípade dovolateľ nemá právnické vzdelanie a nejde o dovolateľa uvedeného v ustanovení § 429 ods. 2 CSP. Dovoláním napadnuté rozhodnutie obsahuje riadne poučenie odvolacieho súdu o náležitostiach dovolania a potrebe zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP).

23. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže v posudzovanej veci nebola splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného 2/, smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa dovolací súd nezaoberal prípustnosťou podaného dovolania.

24. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.